

Nuorten osallisuuden esteet

Demokratiaohjelman kuulemis- ja keskustelutilaisuus 21.3.2024

Silja Porkkala

Nuorten osallisuuden asiantuntija

Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi

Nuorten osallisuuden esteet

- Miten nuorten osallisuutta voidaan mitata?
- Nuoret ovat kiinnostuneita yhteiskunnallisista ja poliittisista kysymyksistä, mutta tämä ei aina muutu toiminnaksi
- Nuorten osallisuus ja osallistuminen on eriytynyttä - vaikutusta on etenkin sosioekonomisella taustalla
- Nuorten omat kokemukset osallisuuden esteistä
- Yhteenveto nuorten osallisuuden esteistä ja siitä, miten niitä voidaan purkaa

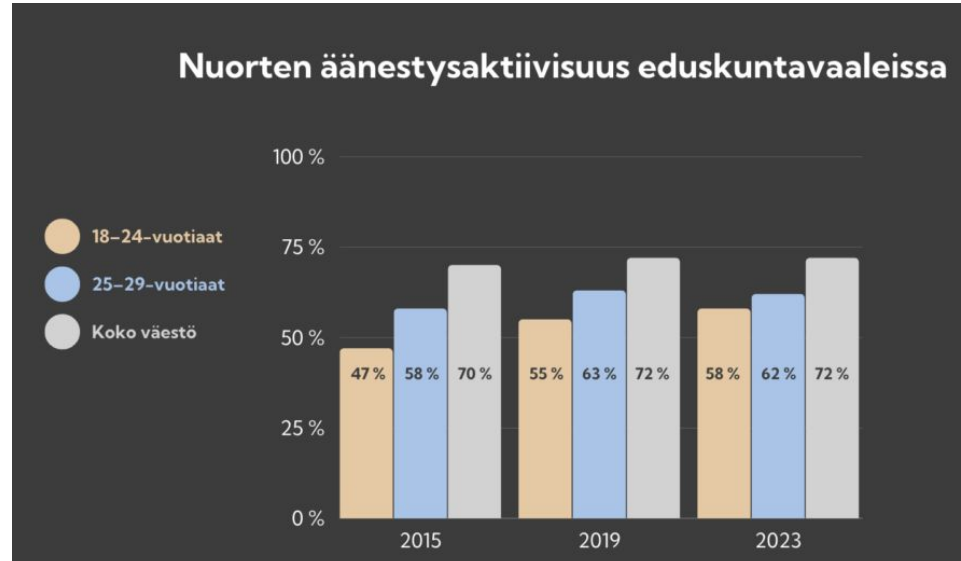

Miten voimme mitata nuorten yhteiskunnallista osallisuutta valtakunnallisella tasolla?

- Yhteiskunnallinen osallisuus on subjektiivinen kokemus - sitä on vaikea itsessään mitata ja todentaa yhteiskunnallisena ilmiönä
- Yleisimpiä indikaattoreita nuorten yhteiskunnalliselle osallisuudelle valtakunnallisen tason päätöksenteossa ovat esimerkiksi
 - Erilaiset tutkimukset esim. nuorten osallisuuden kokemuksista, yhteiskunnallisesta kiinnostuksesta ja mahdollisuudesta vaikuttaa yhteiskuntaan
 - Täysi-ikäisten nuorten äänestysaktiivisuus vaaleissa
 - Täysi-ikäisten nuorten ehdokkaiden määrä

Kiinnostusta löytyy, mutta se ei aina muutu toiminnaksi

- Nuorten kiinnostus yhteiskuntaa ja politiikkaa kohtaan on korkeampaa kuin aikaisemmin
- Myös nuorten äänestysaktiivisuuden trendi on ollut nousussa etenkin nuorempien äänestäjien osalta, mutta se on silti selvästi matalampaa, kuin muulla väestöllä
- Nuorten yhteiskunnallisen osallistumisen tavat ovat monipuolisempia kuin pelkästään äänestäminen tai ehdokkaaksi asettuminen

Eriytyneisyys yhteiskunnallisen osallisuuden esteenä

- Tutkimuksissa nuorten yhteiskunnallisen kiinnostuksen ja osallistumisen on todettu olevan monellakin eri mittarilla eriytynyttä
 - Eriytymistä tapahtuu niin perhetaustan, sukupuolen kuin myös koulutustason mukaan
 - Nuoret ovat jo ikänsä puolesta haavoittuvassa asemassa eriytymisen näkökulmasta ja eväät yhteiskunnalliseen osallisuuteen tulevat pitkälti lapsuudenkodista
- Myös äänestyskäyttäytyminen ja sisäinen kansalaispätevyys ovat eriytyneitä
 - Sisäisellä kansalaispätevyydellä tarkoitetaan yksilön omaa kokemusta siitä, kuinka hyvin hän kokee ymmärtävänsä politiikkaa ja voivansa osallistua yhteiskuntaan
 - Nuoret naiset äänestävät nuoria miehiä aktiivisemmin, vaikka nuorten naisten sisäinen kansalaispätevyys on miehiä matalampaa - nämä erot syntyvät jo ennen äänestysikää
 - Nuorten miesten äänestysaktiivisuus on kaikista ikäryhmistä matalinta

Nuorten omia kokemuksia osallisuuden esteistä

- Nuorilta on kysytty siitä, miksi he esimerkiksi jättävät äänestämättä tai eivät ole kiinnostuneita yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta
- Esiin nousseita syitä ovat olleet esim.:
 - vaikeus löytää sopivaa puoluetta tai ehdokasta
 - epäluottamus yhteiskunnallisiin ja poliittisiin instituutioihin
 - kokemus siitä, ettei omalla toiminnalla ole väliä yhteiskunnassa
 - kokemus siitä, että ei ole tarpeeksi tietoa tai osaamista
 - kokemus siitä, että yhteiskunnallinen vaikuttaminen on monimutkaista
 - kokemus siitä, että osallistumiseen tarvitaan tietynlaisia ominaisuuksia, joita itsellä ei ole
 - pelko kuormittumisesta
 - pelko vihapuheesta
- Näihin syihin voidaan vaikuttaa niin demokratiakasvatuksella kuin yhteiskunnallisen keskusteluilmpäristön muutoksella

Yhteenvetona

- Eriarvoistumiskehitys nuorten osallisuuden este
 - Etenkin nuoren sosio-ekonominen tausta ja perhe vaikuttavat yhteiskunnalliseen osallisuuteen
- Nuorten kokemusta omista kyvyistään osallistua ja ymmärtää yhteiskuntaa on vahvistettava jo ennen täysi-ikäistymistä
 - Esimerkiksi koulussa tapahtuvalla demokratiakasvatuksella voidaan tasata perhetaustasta johtuvaa eriytymiskehitystä nuorten sisäisen kansalaispätevyyden kehityksessä
- Nuorten kansallisen tason osallisuudessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että se huomioisi kaikki, myös alaikäiset, nuoret eikä typistyisi vain jo yhteiskunnallisesti aktiivisten nuorten kuulemiseen

Silja Porkkala
Nuorten osallisuuden asiantuntija

puh. 044 493 7615

silja.porkkala@nuorisoala.fi

@nuorisoala